SOKAĞIN ZORU

MEHMET SAİD AYDIN

160 Kilometre

160. Kilometre

160. Kilometre bir 'Edebi Şeyler' dizisidir. Şiir ve şiir üzerine metinler yayımlar. Şiirin okurla birlikte dışarı çıkması gerektiğine inanır. Kitapları bu yüzden cep boyutundadır.

160. Kilometre yeni arayışlar ve deneylerle şiirin dolaşımının hızlanacağını bilir. Yalnızca bir yayın dizisi olmanın ötesinde, şiire ilişkin her türlü yenilikçi deneyime açık bir zemin olmayı hedefler.

Açtık mıydı hele bir
son vitesi,
adedi devir.
Motorun sesi.
Uuuuuuuy! çocuklar kim bilir
ne harikûlâdedir
160 kilometre giderken öpüşmesi...[*]

Şiir direnirse kazanacak.
160. kilometrede.

[*] Nâzım Hikmet, Nikbinlik

MEHMET SAİD AYDIN

SOKAĞIN ZORU

160. Kilometre

160. Kilometre_*031*
Şiir_*024*

Sokağın Zoru_*Mehmet Said Aydın*
Birinci Baskı_*Aralık 2013*
İkinci Baskı_*Mayıs 2014*

Dizi Editörleri_*Ali Özgür Özkarcı, Ömer Şişman*
Editör_*Ali Özgür Özkarcı*
Kapak Tasarımı_*Ömer Ozan Erdoğan*

ISBN 978-605-5185-19-0

Baskı_*Deniz Ofset Matbaacılık*
Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center
Odin İş Merkezi
Sertifika No_29652

Edebi Şeyler_*160. Kilometre*
Sertifika No_*22775*
Sakızgülü Sok. Akın İş Hanı
6/6 Kadıköy İstanbul
www.160incikilometre.com
iletisim@160incikilometre.com

160. Kilometre bir EDEBİ ŞEYLER yayın dizisidir.

30

cebir_**13**
cüret_**15**
gömlek_**17**
roxanne_**18**
mutemet_**19**
gümrah_**20**
yazma_**22**
süleyman_**23**
yel_**25**
beklemek_**28**
kına_**29**
onlar_**30**
mahmur_**33**
iki çok üzgünüm_**35**
taş_**37**
üç çok üzgünüm_**38**
temizlik yaparken ağlayan kadınlar_**40**
su değil ip_**41**
rahmet_**43**

hata yapmak fırsatı_45

o ki felaket
xwişka süreyya_**67**
mahsumê dîn_**75**
apê ahmet_**82**

acısına hâlâ bir isim bulamadığım hocam Erdal Can *için. bir daha.*
ve Annem *için. kusurun içinden hâlâ nasır gibi türeyerek. bu defa.*

30

"Geçmişi hatırlama gayretimiz nafile, zihnimizin bütün çabaları boşunadır. Geçmiş, zihnin hâkimiyet alanının, kavrayış gücünün dışında bir yerde, hiç ihtimal vermediğimiz bir nesnenin (bu nesnenin bize yaşatacağı duygunun) içinde gizlidir. Bu nesneye ölmeden önce rastlayıp rastlamamamız ise, tesadüfe bağlıdır."

Marcel Proust, *Swannlar'ın Tarafı*, Türkçesi Roza Hakmen

cebir

kaldı bende bir, kaldı bende bir ağlanmış peçete
kaldı bende kötü bir türkçe, kaygulu bir türkçe de
bende yürek sızısı da kaldı; bu kısmı gülmeden okuyoruz
bende çünkü bir yürek sızısı da kaldı, ah etmeden aldığım ahlarla

kalmadı bende ip, kalmadı bende iyilik dilekleri
bir türkünün en güzel yerinde hatırlanmak da kalmadı bana
kalmadı bende dik bakışlarla gözümü dikeceğim bir çift göz
bende ah edilmemenin o serin toprağı kalmadı salonda
topraksız salondan parkeli apartmana geleli parmakla dokuz yıl
kalmadı bende saymak kalmadı o da

alnıma damla damla dökülecek sanmıştım kâküllerim
saçım tertemiz, tırnağım muntazaman uzun olacak sanmıştım
yanılgı dedim önce bir daha yanılgı sonra en son yenilgi nihayet
direnmek kalmadı bende desem sokağın uğultusu beni tekzip eder
yedialtmışbeşonaltılıondörtlü tekzip eder beni beni
hiç olmayan hesap da kalmadı bende. parmağımla da kalmadı o kalmayan.

acıklı bir yere geldim şimdi: 'bir kenara' bin lira atacak yaşlara gelmişim ben.
o kenardaki cebirde de bu parmaklar.
geldim şimdi: elimde kolonya kokusu, boynumda parfüm, saçımda şampuan

kırşehir yöresinden cebren geliyor:
ip attım ucu kaldı da, tarakta göcü kaldı
cebren kırşehir'den;
ben sevdim eller aldı, yürekte acı kaldı
ben sevdim eller aldı, yürekte acı kaldı

cebren geleceğiz ellerimizle kırşehir'e bir gün
bir gün cebren kızıltepe'ye, istanbul'a eskişehir'e
geleceğiz cebren, söyleyeceğiz cebren.

aldın yarim' elimden, boynumu bükekoydun

sekiz geliyoruz, on geliyor, bin geliyoruz.
geliyoruz.

bu gelmek kaldı bende.

cüret

saçımı geriye atamamak cüreti, saçımı kısa tutmak, sakalımı uzun
birinin gözüne gözüne bakmak, bakıp bakıp durmak cüreti
sokak başlarında ikilemelerle sekerek yürümek cüreti fiilleri
fiilleri yüksek sesle konuşmak cüreti inanılmamak cüreti inanmak cüreti
atın üstünde bir zaman, dumanın içinde iman, at üstüne abbas vermiyor aman

kaç kış geçti?
kâğıtların ak ak olduğu, libasların kıpkızıl olduğu kaç kış geçti?
tepelere üşenmeden çıkılan, ayakların altında ezildiği karın, o kışın
söyle kaç kış geçti? hurufatın etli kuyruklu olduğu yolculuğun
keten gömleğin, kolları olmayan keten gömleğin, o atların o atların
üzerinden kaç kış. yaz bitmeden kurulsun masalar sarsak. bembeyaz.
saçımın cüreti, geriye atamadığım, kısa, sakal uzun. şimdi kaç yaz?

eh evet, yaz geliyor şimdi bazı illere. bahardan hemen sonra,
hep böyle değil midir, böyle kendimle konuşur gibi,
kendiyle konuşur gibi toprak, ağaçla söyleşir gibi gelir yaz baharın ardından
sokak başlarında sekmeden yürüyecektim, iman görünecekti dumanımdan
geliyor yaz, şimdi yaz geliyor, rüzgârlarla geliyor yaz, var pîr'e söyle.
geliyor yaz, bir yaz geliyor, ünlem geliyor ilk defa bir şiire, ilk defa bir şiirde
yaz, geliyor!

hal böyle böyle, böyle böyle hal, böyle böyle,
geliyor yaz.

gelen bir mevsime ünlem kondurmak cüreti varmış bende,
insan düşe göre öğreniyor, kusur demek neyin cüreti?
geliyor yaz, bende cüret cılız, bende kavga akim, kin yokmuş
olsa olsa bir mevsimin hitamına ünlem koymak cüreti.
abbas'ın atını izlemek ve de. hal böyle böyle, var söyle

mazlum'a söyle.
seni dışarı çıkarmama cüreti hariç değil çünkü cüretime.

gömlek

kanlı gömleğime bakma, yüzüne götürüp gözüne de sürme onu
görmek istiyorsan, sırtımı göstermek istiyorum sana, oradaki kayış izi
ip izi, dört tane mıh izi, altı göz izi sırtımda, kuyum bak şurada
kanlı gömleğime değil, sırtıma bak, bak sırtımda kuyu işi kayış izi

şükre değer sırtında gördüğüm izlerin hepsine şükranla baktım
yüzümü sürdüğüm izlerde bir saadet tercümesi, yaklaş daha da
kanlı değil gömleğin, mis kokulu bembeyaz ve hep kuş izi
de daha da, kuş kim, bal nasıl, can nerede böyle kalp içi

ezber ettiğim kitabın yedide yedisini okusam bile,
elif be te'yi unuttum gitti.
geldiğim yol, yol değil belli; sır olmayanlar da var uzak olduğum kavgadan
bende yol kalmadı bitti.

iş bile değildi bir kanlı gömlek sahibi olmak,
asıl öğrendim ki senden; hayat, temiz gömleği sırtına geçirmek işi.

"her kemikte ilik, her gömleğin içinde yiğit vardır" dizesinde yiğit olmak
temiz gömlek bir, bu iki.

roxanne

dans edemediğim bir devrim var orda bir yerde, neresiyse orası
orda şivan perwer dotmam diye bir şarkı söylüyor amcasının kızına
kuzen değil, amca var onun çocukları var ve onlara bazen şarkı yazılıyor böyle
roxanne diye bir kadına da yazılıyor, araya okyanuslar falan giriyor
dans edemiyoruz, devrim olmuyor, devrim olmasa da edemiyoruz dans

kitaplar okundukça anlaşılıyordu ya hani, hayat yaşandıkça ne oluyor
mavi etiketler görüyorum her yerde, isimler görüyorum harf harf
bir şarkı hep çalıyor, ben bir şiiri hep düşünüyorum yaşamıyorum hayat
ıska demek isterdim, diyemiyorum, hudutlarım var bunlarla hayat bir
orda bir yerde dans edebilmek var, devrim de var sonunda birbirimiz hani o

sonunda birimizin illa ki öldüğü bir devrim var orda bir yerde dans da
dans en az iki kişiyle yapılıyorsa, ölmek en az bir kişiyle yapılıyor
ölmek bir durmak, nefes durmak, su durmak, apartman durmak bir ölüm
roxanne dinlerken dans etmemek ıska ıska düşünmek bir devrimi orda ölmek
sanıyorlar ki kara kelimelerim var, benim kelimelerimin rengi bir kez mavi

yukarda roxanne sesleri yankı yankı, aşağda helikopter sesleri taş taş
yukarda ağrı dersim süleymaniye halepçe, aşağda kırmızı sokak bir
yukarda ferman yukarda bir kadın bağrışı, aşağda düşen bir harf
yukarda mecaz, aşağda ölüm yok dans yok otomobil yok parfüm

evet, sizsiniz fermanın imzası, evet benim olmayan bir adam orda
danssız devrimsiz ölmeksiz. benim o. eksik harf hece eksik burda.

mutemet

ormana gidelim istedim ben beyaz perdelerden vazgeçip
orman yolunda bir buick'te, eskilerin bu arabaya bıyık demesini anarak
ormanı çok biliyormuşum gibi, orman yolunda gidelim seninle biz
ben çocukluk edeyim. gülüvereyim, buick falan bilmem ki hem, ehliyetim yok

en büyük sıkıntımız fotoğrafta gözlerimiz şiş çıkmak olsun ne var sanki
sanki kelimesinin şiirdeki korunaklı yerinin farkındasın değil mi,
ki ile yapılacak bütün açık örtük kafiyelerin uslanmaz hempasıdır, ki
ormanlar diyorum ormanlar, ben o kadar ormansız büyüdüm ki

kafiyeyi az çok seziyorum, uzun zamandır uzun şiirler görmüyorum
redif falan da öğrendim amenna velakin bu aşk şiirlerini nasıl yazıyorlar
güzel aşk şiirlerini, mesela "ormanların gümbürtüsü"nü nasıl yazıyor güntan
kahveyi konyağı bakırı altını nasıl güzel anıyor orada öyle,
kış henüz geçiyor bu şiirde ve hiç hemingway yok.
abdurrahman azzam'ın "salâhüddîn"i var, oh dedik, kürt'müş selahaddin

tanıdığım en yeşil gözlü mutemedin adı selahaddin'di ve
böbrek yetmezliğinden öldü selahaddin, eyyûb'du oğlunun adı

ormana gidelim, bisiklet olsa olur bak, onu kullanmakla övünürdüm bir zaman
şimdi şahram nazerî ve ibrahim kêvo dinlemekle övünüyorum
davulla zurnayı övüyorum, gözüm bazı bazı yol çekince silahımı saklıyorum
ormana gidelim diyorum, ahmet güntan okuyorum ve gülleri seviyorum.
olmaz oysa gül ormanda.

gümrah

elim "evin hüznü" demeye falan gidiyor, insan hayatında en az bir kere
yoksa en az bir kere de olsa böyle şeyler mi demek istiyor?
insan hayatında bir hatayı en çok kaç defa yapmak istiyor ki,
evin hüznü, dolabın soluk ışığı, kedinin acı inlemesi mesela falan işte böyle.

"içimden bir şey kopup gitti" falan da demek istiyorum, birini tehdit etmek
sapanla tehdit etmek, bir tokat aşketmek, "sen misin lan o?" demek falan
böyle şeyler geçiyor içimden, doğru. barikatı zaten tekmeledim, yedim gazı
sokuldu boğazıma zalimin gazı o tamam ama ben birini tehdit etmek

geçiyor içimden kediden söz etmek mesela, büyük masadan, annemden
annemle tanışsan ya, demek istiyor içim sözgelimi, türkü falan söylemek
mart bitiyor. mart bitiyor. mart bitiyor. Ben 3 mart'ı içerek gene, gene türkü
türkü söyleyerek uğurladım ben bir 3 mart'ı. değdi canına hocam erdal'ın.

hep aynı şeylerden söz edenlerin böbrekleri birlikte sancır, evet gülünç olmak
gülünç olmaya başladım, bu da mümkün. gecenin bir vakti, dosta,
"uyuma sana şiir okuyacağım" demek de mi gülünç olmak? ve ona demek,

saçları gümrah, saçları gümrah, adlarımız çok heceli daha heceli daha
elim ağır şeylere gidiyor, ağır şeyleri kaldırmaya, boynumu kütürdetmeye
beceremediğim şeyleri yapmaya gidiyor elim, kediden söz etmeye de biraz
o da mutsuz oldu bu evde işte demeye, "o da mı yahu?"yu duymaya mesela
o da evet, o da mutsuz oldu. çıkacak bir sokağı var onun. bağıracağı onun da.

hicaplarımı alt alta dizersek, sokakta bağırdığımın yanında dünya eder
ben dünyaya karşı mahcup olmakla meşhurum. unutmamakla ve hicapla
bazen "nasılsın?" diyememekle de meşhurum, sigara yakmakla üst üste
bağırdığım sokaklar da meşhur ama. de ki şöyle bağırıyorum bu defa,

fincana kahve koydun, geliyorum. dallarda beyaz çiçekler.
dur, daha da kısaltıyorum şimdi, böyle slogan olmaz:

saçlarımız çok kara saçlarımız çok kara.

şimdi en kısası:

şoreş!

yazma

iki *Melek* için

yolda olmayı değil, yola bakmayı marifet sandığım zamanlarda
taştan taşa yüzümü urduğum, gidip yolları tazelediğim
güzeli bulmaya değil, güzel olmaya da değil, gitmeye çalıştığım
bozkır zamanlarında dişimde tel yoktu, gözümde gözlük.

babamın birini tarif ederken "cayır cayır" dediği, annemin "beyinli o çocuk"
dediği vaktin sonrasında lakin öncesinde içtiğim sigaraların
pınarın başından bulandığını bildiğim ama pınarı asla bulamadığım
bağlamayı ise halen çalamadığım vakitlerde gördüm ovayı.

o ova ki hâlımızın yaman olduğu,
o ova ki yüzümüzün yere eğildiği,
o ki başaklar arasına yatamadığımız
o ki odlara yanmadığımız görmeklerle dağların duman çayırın çimen olduğu.

birine kolaylıkla "gel" diyemediğim şimdi
üç yüz bir numarada kolumdaki ağrılarla oturduğum
kimseyle aynı kitabı okumadığım
kafamı halen kaldıramadığım, birinin gözüne bakamadığım zamanlar.

özlemek bahsinde mahir olduğumu unutmadım,
marifetim bazı bazı ağlamak.
bir siz bilin, bir onlar bilmesin, bir de beyrut'a gidelim.

üç nokta koymayayım ben hiçbir cümlenin sonuna,
beyrut'tan bağdat'a bakması kolay olur diyorlar.
başımda da üç renkli bir yazma, sizinkiler sarı.
hâlımız dâim yaman.

süleyman

sağ tıkla, yeni bir word belgesi aç, bu defa kalem yok,
çok zamandır çok yoktu ama bu defa hiç kalem yok süleyman
word belgesi, ekranın en sağında, masanın üstünün en sonunda
son kutucukta bu şiir var süleyman ama fakat bu şiir mi ki lakin süleyman?
ben son kutucukta böyle sana seslenen bir şiir hiç düşünmemiştim
kahve düşünmüştüm mesela, zift gibi kahveler hep düşündüm
seninle uzun uzun konuşmak, ben sana hep anlatmak sen beni hep dinlemek
sen beni en çok anlamak sen beni hep en çok anlamak ama fakat gene de
ben sana bu şiiri, böyle seslene seslene düşünmüş müydüm hiç?

bazı sözleri yanlış insanlara mal ediyorlar ya, hani bozuluyoruz
ne bileyim işte, internet diye bir şey var ya, hani sen nasıl istersen o kadar
sen bir şeyi ne kadar istersen o kadar dahil edersin hayatına
mahir'i mesela, çoğun sevmezsin, bilmem tehlikeli mi bulursun yoksa
yoksa fevri mi bulursun, eski mi bulursun ben gibi? sen beni bazen
eski bulursun ya hani. işte ne bileyim gene, ben ne bileyim ki süleyman
ben bilmediklerimi sana anlatırım, sen onu bile anlarsın sen en anlarsın
senden daha dost mu var, senden daha yoldaş mı var, hempa mı var süleyman?
ben bu şeyi sana yazarken sen mesela bir kediyle yoldaşlık da edersin ki süleyman.

kızıltepe bir ova, ovanın köyleri var, biz o köyleri de biliriz süleyman
o köylerden şehre göçenleri, neden göçenleri, evi yananları da biliriz ya
biz çarşının ortasında gülmeyi de biliriz, üst geçitte içmeyi de biliriz ya
istanbul'u az biliriz ama süleyman. biraz sen bilirsin, biraz ben bilirim
bu bildiklerimizi yan yana getirmek aklıma hiç neden gelmez ki süleyman?
kadıköy'ü sen al tamam, sen benden önce bildin kadıköy'ü tamam,
ya ben nereyi alayım süleyman? istanbul'da da mı alacak yer yok bana
istanbul'da da mı bir yer yok süleyman? dediler ya hani bana,
ben kendime acımayı iyi bilirmişim. ben en çok bunu bilirmişim.
hadi kendime acıyorum bir daha. ama fakat sen bana acıma süleyman.

biz kavga nedir biliyoruz, bak onu biliyoruz, bilmiyorsunuz diyemezler ya
o kadarına cesaret edemezler artık, değil mi süleyman?
iki kişi, yan yana kiminle kavga edilir, yumruk kime sıkılır, kafa kime atılır
bunları hep öğrendik ya süleyman. teker teker, hızlı hızlı öğrendik ya
kızıltepe bir ova, ovanın köyleri var ama istanbul'da yedi tepe varmış süleyman
ben bu yedi tepeyi de öğrenemedim bak on yıl oldu halen öğrenemedim
diyorlar ki ben en çok kendime acımayı öğrenmişim. ben bize hiç acımadım
ben öğrendiklerimize, ben kavgamıza, ben yoldaşlığımıza hiç acımadım süleyman
hadi şimdi bir daha süleyman, hadi şimdi bir daha, hep aynı yüksek sesle

îro çerxa şoreşê fireh digerîne. li qadên cîhanê deng dilezîne.
destarê proleter hûr diherîne. ket xar û nû keran qada hildîne.

ben buna şiir demeyeyim, sen belki dersin ya
ama fakat süleyman, senden daha dost mu var süleyman? senden daha yoldaş?

bak sana bir mail var,
hadi şimdi kahve içelim süleyman.

yel

gülen ve konuşmayan bir resmin var burada, karşımda duruyor
trende konuşan iki adamın kırgınlığına benzemiyor benim kırgınlığım
kırıldım da ne oldu, sanki tulum mu çalabildim yemyeşil vadiye karşı?
o iki adam allah'a kırılmıştı, kucağında poşet vardı birinin içinde *kur'an*
"kuponla aldım gazeteden," dedi, sustu ve ekledi "allah bizi sevmiyor".

şuracığa otur, sana "ikbal" ne demek tulumla öğreteceğim evvela
yakup'tan ve yusuf'tan söz edeceğim sonra, kulübe mi ev mi diyeceğiz
karar vereceğiz, yakup'un gözünü açtığı kanlı gömleğin rengi kızıl mı?
allah bizi sevmiyor deyince, ötekisi "saçmalama lan, allah çarpar" dedi ya
biz de bekleyeceğiz *kulbe-i ahzan*'da, sanki beklemeye takatimiz varmış gibi

otur, şimdi sana birinden söz edeceğim, buna öğretmek diyemeyiz asla
üç tahta parçasından ev yaptı ona yâri, toprağın altına eğmişti onu
neyin daha iyi, hangisinin daha zor, *hüzünler kulübesi*nin neresi olduğunu
ben ondan da öğrenmedim; bilmiyordu, derdi bu değildi, kimdi peki?
bana, senden söz edendi o. yel gelecek, seni vuracak ve denize gidecek

demişti.

şeceryan şu sınırın ardından şikâyet ediyor;
yakup'un ağlamasını istemiyormuş insanlar, kulübeye gitsin istiyorlarmış gene
hâfız'dan duymuş o da meğer, söylüyormuş şimdi santurla
istiyormuş ki duyalım biz, birbirimizin rüyasına girelim istiyormuş
şimdi sen söyle,

allah bizi de mi sevmiyor?

başka

kış meyvelerini saymaya başlıyorum şimdi, tıkanıp kalıyorum
hatmetmeye çalışıyorum bazı karları, merdivenlerden çıkıyorum
kalıyorum o merdivende bu defa başka, karlı bu defa o da başka
ben bu defa başka redifli bir şiir yazmaya niyet ediyorum bu defa

bu defa şubat'ta kış meyvesi yok, gecikmiş bir nergis kokusu var
dört tane dörtlük var, şimdi yok ama olacak içimden konuşuyorum
içimden içimden konuştuğum bütün kabak kemaneler bütün ay ışıkları
bu defa başka, şu kış meyvesi de başka, şu kışın buhar buhar çayı da

hıdırellez ateşi yakıyorum ilk defa, baharı karşılıyorum bozkır'da
bu defa hızır yetişiyor elime, uzattığım o ele, yapışıyor ilyas ve hüseyin
efendim ali, kalpaklı ibo, bir uzun mahir, mazlum da elbet mazlum da
bu defa başka yanıyor hıdırellez ateşi, ilk defa başka bu defa bu defa

gecenin içinde içimden konuşmuyorum şimdi aha zarifoğlu
dememiş miydi aha size son atım, diye ben henüz anlıyorum bu defa
başka başka bambaşka bu defa bir kabak kemane, bir tepeden bakmak
ayın ışığı var, güneşin kara vuruşu var, ayın ışığı gecede en leylim.

beklemek

bir daha yağmur dersem, bu son olur mu?
yağmurun bir daha yağmayacağı alıklığına yaşamak denir
oysa ben bundan söz etmiyorum, alıksam alıklığımı biliyorum
bu son olur mu? ben son defa yağmur demiş olur muyum?
olayım. çünkü bugün ne çok yağmur yağdı bir şehre.

bak bu da var, kent değil şehir diyorum bir süredir
ödüllü kitaplar çeviriyorum, yorgun fotoğraflar çektiriyorum
şiir hatırlıyorum şiir hatırlıyorum mutluluk fotoğrafları
hâlâ çok sigara içiyorum. böyle yaşlanmış gibi konuşmak hoşuma gitmiyor
gidiyor mu sanıyorsun? gitmiyor. kentte de gitmiyor şehirde de. gitmiyor.

en uzun dizeler benimmiş, ilk benim kitabı diziyorlarmış dediler
ben bunu, en uzun sakal seninki seni diziyoruz, anladım yalan yanlış
otuz sekizde dersim'de kurtulmuş hasan isimli biri o diyormuş
navê min hesen e. hasan yalnız. çünkü ben yalnız kurtuldum. yalnız.
hasan yalnız said değil hasan değil said yalnız hasan da said de yalnız

bu şiiri kargoyla göndermek istiyorum birol'a
su içerek yağmur dileyerek ama bir kez daha demeyerek yağmur.

kına

kelimelerin h ile söylenişini de biliyorum, k'nin aniden büyüdüğünü
büyüdüğünü bir ölümün, ölüm büyümezse ne büyür ki
büyüdü k, bir ablanın elinde büyüdü kına, biz annelerimizin
annelerimizin ablalarımızın teyzelerimizin yok hala, onların elinde büyüdük
öldük, kına yaktılar. onlar söyledi gazetecilere: "çekilin düğünümüz var".

m harfi büyüdü estetik, bir memleket büyüdü hızlıca, haritada da
harita, hasıl, hınna, henna, hak, hukuk, hazin, hava, hâlâ; heval
büyük harflerle ama bütünü büyük harflerle tamamı heval
heval, biz senin kınana yetişemedik, ölümünü gösterdiler canlı canlı
sen o denizin üstünde öldün. ölüm büyümezse ne büyür ki?

bir yaş küçüğümmüşsün, fotoğraflarından sonra öğrendim bunu
ben bu hayatta senden en az bir sene fazla yaşamış

kalk düğüne gidelim.

onlar

onlar enselerinden öpülmeyenler
onlar sevme ve sevilme hakkı ellerinden cebren alınmış
bütün kitaplarda kara çizilen, engebeli, kışlar çok soğuk
muavin kelimesini hemencecik anlayanlar onlar

onu sırtından kavramıştı biri
masanın etrafında oturan ama hiç konuşmayandı
geceleri suya bakan ve bakıp bakıp hiçbir şey anlamayandı
suya bakmanın da bir terbiyesi var
gemiye bakmanın, yelkenliyi ayırmanın ötekilerden
gelecek istasyon anonsunu duyan,
suya bakmaktan çok az anlamıştı.
çorapları kalındı, çünkü üşümek dünyaya karşı yapılır
ayağında bot yok, giyinmek çünkü âleme karşı

son model telefonun taklidine gönül indirendi onlar
telefondan cengiz kurtoğlu dinlemek şedit bir şeydir
sanayi durağında inmek marifet değil
sanayi durağında inmeyi kaydeden de maruf değil
iltifata muhtaç olmak kusursa, buna sanayi durağında inenler dâhil değil
onlar evet derya içredir ve deryayı elbet bilmezler
onlar evet, mahiyi de bilmezler ya
bilirler bak söylüyorum mahir'i onlar, bilirler
alanlara çıkmak marifet değil, bağırmak bir ihtimal
sesinin kısıldığını akşam fark edenler yani onlar
çok alanlara çıkmak, meydanlara çıkmak gürül gürül
ayaza, kara, karaya, yaza
kar var ama ışıklı bütün sokaklar
bunu da sık sık bilenlerdir onlar

duymamak için kulağını apaçık kapayanlara da denir onlar
pamuk tıkamayı, tıpa almayı akletmeyenler de onlar
"bu zamanda yoksulluk da kader miymiş? of aman"lar
kafaları örümcek onlar, varsa yoksa dövüş onlar
o kafaları patlayasıcalar, beladan yaka kurtaramayasıcalar o
onlara ah belalar

kalu beladan mutsuzluk devralanlar
alanlardan meydanlardan medet umanlar
meydanlarda ses kıstıranlar, ses olanlar
megafona bağıranlar suya
bakan ama hiçbir şey anlamayanlar
gitsinler.
buralardan gitsinler, ki daha mutsuzluğa
her şey hak edenler her şeyi,
her şeyden hiçbir şey anlamayanlar onlar.

nilüferleri değil, bu defa nergisleri
nergisleri de değil, bu defa metrobüsleri
tıkabasa dolu tramvayları kararta kararta kalmayacaklar orada.

mahmur

içtin mi hamrı gördün mü işte bu sabahı? bu sabahı gördün mü?
bu sabah. yani tepelerden indiğin bu sabah, yani karları ezdiğin
merdivenlerden çıktın mı, sonra indin mi aynı merdivenleri söyle
hamrı kattın mı kanına, bu sabah diyorum, mahmur musun bu sabah?

tepeden baktığın bir şehir vardı, uzaklarda seçtiğin güneş vardı
bestelerden mahuru seçmediğin hani, varsa yoksa kürdili'yi övdüğün durmadan
tabiatın neye müsait diye diye çıktığın merdivenler indiğin çıktığın merdiven
o geceyi nasıl geçirdiğini anlatsana, sana diyorum, anlatsana bir geceyi

ciddiye almadın, ciddiye almıyorsun ama neden, diye sordular unutma
ciddiye aldın, üzüldün, basbayağı gerçekten, hakikaten üzüldün bu defa
ohoo dediler, sen de her şeyi kafana takıyorsun ama bunu da unutma
üzgünlüğün gerçek, o tepelere bakman gerçek, kar da gerçek bil ama

sonra yürüdün bir masaya, paytak paytak yürüdün, beş adam baktı arkandan
otobüste yanında oturan adamın sırtından görünen silaha da sen baktın
uyumak denir mi ona, uyudun işte, hamrınla uyudun, eh rakınla da evet
sonra uyudun mahmur, uyandın mahmur ama en çok uyandın mahmur

simsiyah bir teselli olsun kalanlara, sen adını söyle bir defa daha
"d" ile bitsin, bitsin "d" ile. bunu da unutma.

hah, iliştiriyorum bu belgeye
boy veriyorum: mahmur çok güzel, gelsenize.

iki çok üzgünüm

sabah olur, bu hiç şaşmaz hatta hangi günü gördük ki akşam olmamış
da denir, denmelidir çünkü gün hep döner geceye tren yolları hep
varır bir yere. dağdan yere doğru sarkmış olanları unut onlar müstesna
gece güne gece güne her gece her güne her pazartesi her salıya döner
ben üzgünlükten yapılırım bir daha öyle yapılırım ben bir daha yakıştırırım

bunca şey olur bunca erken ölür insanlar bunca ergin günçe şiiri vardır
bir davul vardır bir kürt davulu şairin o şiirde bahsettiği vüs'at tamam da
ya orhan kimdir bunca erken ölümün içinde orhan'ı düşünürüm ben kendime
mutsuzluk yakıştırırım odadan hiç çıkmam da mesela. mesela da, nokta ne ki?
çocukluğa yakıştırıldım oysa ben vallahi yapıştırılmak isterdim çocukluğa

kendimin çok farkındayım ve bütün sözleri hak ettim diyelim söylenen
burgaç oldum da diyelim şikâyet burgacı habire kendimden habire kendime
annem var ama orada. bak yine kendime kendime kendime dönerek son bu defa
her yere dağılmış bozuk paralar, yan yana değiller ki ses çıkarsınlar
bir yeşil elma, bir güzellik, bir çakmak yan yana manasız her şey
ve ben üzgünüm
bu defa son defa değil. bu defa da değil ki son defa.

ben hâlâ üzgünüm hep aynı şeylerden söz ederek, aynı meyvelerle ben
ben de ben ben de ben ben de ben benbenbenben

ben bir defa daha ben iki defa daha ben ikinci defa
çok üzgünüm allah'ım çok üzgünüm.

giderek sönen bir bardağın sakisi benim, oysa sönen benim
efkâr diye bir şarkı yapmış saki, kanı da ben içkisi de ben
bu defa daha da üzgünüm allah'ım
epey daha üzgünüm.
ben sana bir defa daha şiirle yanıt vereceğim.

üzgün üzgün böyle. ölmemiş olayım. olur mu?
ama en azından bir yerde insanlar gülsün şöyle mutlulukla.
bu defa ben ölsem de olur.
olmaz mı?

taş

ben sandım ki mamoş geldi, mamoş'u sen sandım
ben duydum ki mamoş geldi, duyduğumu sen sandım
ekolu ses diye bir şey var ya, işte öyle duydum sandım seni
ben gördüm ki vapur geldi, gözümü kıstığımı gördün sandım

elimi tuttun, hayrın için sandım
gözüme baktın, oldum sandım
meğer ile görmüşüm oysa, meğer ile olmuşum
türküyü vapurda söylemişim ne, söylememişim ne; ölüyorum sandım

pencereden bir taş gelse, gelmiyor pencereden taş
ben hep aynı şiiri yazmasam, ben hep tekrarlarla aynı şiir
ben sandım ki pencereden bir taş geldi, ben sandım ki mamoş geldi
denizlerle sandım ki mamoş geldi, mamoş hiç gelmedi hiç kimse değil mamoş

gördüm ki vapur geldi,
içimden de geldi
safra kan ve su
sandım ki insan geldi.

efkârlanamadığımız devrim, devrim değildir
dansı mamoş etsin. gelmeyen o.
hani.

üç çok üzgünüm

sadece ayaklarımdan söz edebilirim durmaksızın üşüyen ellerimden
yeşil damacanadan içindeki sudan o suyu kana kana içmemden
camın ne harika bir şey olduğunu durmaksızın düşünmemden ve
bazı kelimeleri içimden sürekli söylememden hiç unutmadan söylememden
baksana bulutlar geçiyor bulutlar geçiyor baksana bak geçiyor işte bulutlar

söylüyor ayşe şan benim aklımda bazı halılar bazı karlar birkaç âfet
hiç tanımadığımız bir kadına üzülürdük biz o bahçede, ağlardık hatta
kederli kederli dururdu babaannem, hayır görmedi ömründen derdi
dünya daha iyi bir yer olsa babaannem ölmeden benim adımı söylerdi
üç ayrı paketten otuz üç tane sigara içmezdim ben öksürmezdim hem

aynı ninniyi dinlemezdim ben buradan memnun olsaydım, memnun
taraklı olmazdı böyle testere gibi, çok memnun oldum, iyi bak kendine, bay bay
vay, araratyan söylüyor ninniyi, vay demeden söylüyor, şarkı mı söylüyor
bin dokuz yüz on beşte mi söylüyor, nisanın kaçında söylüyor, yirmi küsur

ben şiir armağan ediyorum birine onun doğum gününde, armağan olarak şiir
iki bin on ikide yapıyorum bunu, bin dokuz yüz on beşte madlen araratyan
ağlamaktan mı sararmış o güzel pembe tenin, bir soru mudur ikibinonikide
öksüzün dide-i eşkini silecek pek az olur, sen yetimsin sana kim ağlama
yavrum, sana kim, "ağlama" diyecek? uyu. yeşil damacanası yok kimsenin

ayşe şan ile madlen araratyan söylüyor, bitti çok üzgünüm üç defa
gül değildim ki solayım.

merhaba, ben mehmet said, memnun olmadım.
hadi görüşmeyelim,
vay vay.

temizlik yaparken ağlayan kadınlar

yani herkes temizlik yaparken ağlayamıyor bazıları hiç temizlik yapmıyor
sokakta ağlayanlar da gördüm ama bundan söz etmiyorum
ağlayan kadınlardan değil, temizlik yaparken ağlayanlardan söz ediyorum
çok biliyormuş gibi temizliği, çok biliyormuş gibi insanları
bir de bundan söz ediyorum.

açık renk pencereyle uğraşırken ve arkada televizyon açıkken
arkadaki televizyonda hep kulağı varken onların, o kulaklarla dinlerken
"bugün oğlumun ölüm haberi ulaşacak mı?" diye düşüne düşüne,
"kızım bugün orada değildir, değil mi?" diye telkin ederken kendini bir kadının
bundan söz ediyorum, onun ağlamasından. hüngür öğür o ağlamak.

bir kokuyla ömür geçirmeye hazır kadınlar bu dediğim, o kokuyla
yeter ki o haberi almamak için o kokuyla yaşamaya bin defa hazır
bazı kadınlardan söz etmek istiyorum, gördüğüm bazı kadınlardan
yok, o değildir, hayır canım elbette o değildir diye diye izleyen dünyayı
temizlik yaparken, incecik elleriyle temizlerken o pencereyi duyduğu

bir haberle hüngür ne demek, öğürmek neye denir öğreten kadınlardan
o kadınlardan söz ediyorum.
bazılarını gördüm ben onların.

siz hiç görmek istemezsiniz.

su değil ip

hem Selim Abi, *hem* Kemal, *hem* Özgür *için*

on bir meridyende sadece sürgün ve sadece keder mi var,
değil ki sadece ibrişim de olsun yahut kınnap o ipekte
felek çakmağını onulmaz çaktı üstümüze vücudumuz od şehri
ya kim yunacak bizi, kim temizleyecek bunca tozdan, ibrişim nerde?

çakmak siyah, tütün sarı hatta adıyaman'dan belki xurs'tan yahut siirt
beyaz damları varmış ya siirt'in, xurs'un o yemyeşil vadisi, adıyaman sarı
tütün tutuşur sektirmeden tutuşur, tütün ne olursa, felek kapkara çakmakla
bir suyun adının dicle olduğu o memleketlerde is ve de kurum, ip ya da kınnap

vapur var burada, insan terasa çıkıp hakikaten hüzünlenebiliyor suya bakıp
aynı su birini boğuyor hatta, ötekine nefes oluyor, hakiki bir hüznün,
hadi diyeyim hasretin de, üstelik küskünlüğün de dipnotu oluyor
ben istedim ki en azından dipnotumuz mütehakkim olsun feleğe karşı,
sadece özür diledik anca onu becerdik gözümüzü yattığımız yerden yukarı
dedik, sustuk, bir daha dedik, dost dedik, üşenmedik kardeş dedik,
dost köyü, tenha, canan, leyl, od, ateş, su,
bir daha su.
dedim,

ölürsem sevdiğim, üstüme sen gel.
vapurdaki herkes güldü:

dedik,
on bir meridyende sürgün, keder ve ibrişim.
şimdi zeyli var:

keder ve ibrişim ve kınnap ve su

yumruklarımız, terasta da yumruklarımızdır çünkü.

rahmet

rahmet yağıyor gökten
şiir düşünmenin manadan düştüğü zamanlarda
kâğıdı unutmayı işten bile saymadığımız
uzatmıyorum:
ali, seni vuran eller kırılmaz mı oğul?

mağusa'yı ben görmedim, sen gördün mü?
ali pink floyd dinlesek şimdi derdimize derman olur mu?
her yerden sesler geliyor, en son taşı duydun mu?
yağmuryağıyor, şimdi feryat sensin ali.

insanın eti ağırmış, bu gece her şey ne hafif
üç harf dışında, üç harf, oğlum olsa ya demiştim
sen hiç mağusa'ya da mı gitmedin oğul?

ölmekten yapılmaktır dediler bir zaman
elimizde tütün, devrimde takat, ölmekten yapılıyor bu zaman
ağacı övemem, bilmediğimi ben övemem ya
bari şunları şunları yazayım, yazayım sana oğul.

yazmışım yan sayfaya: yumurta, domates, ekmek
yok gözlerimde uyku ali, oğlum hâlâ yok
ekmeğe takatim yok, buğdaya yok, toprağa yok
seni diyorum alican, seni vuran eller kırılmaz mı oğul?

iskeleden çıktım. yağmura döndüm düz basa basa
abiler öldü, öldü ablalar, yapıldık böyle böyle bir zaman
şimdi kardeşler ölüyor, ölüyor kızkardeşler
biz buna, biz bunlara, biz yağmura nasıl katlanalım oğul?

öteki sayfaya da yazıyorum:
yumurta, ekmek, domates.

seni vuran eller kırılır oğul.

hata yapmak fırsatı

"gehi zehr-âb-ı gam gehi mey deyu hûn olmuş
mahabbet bezmine hemdem olalı gör neler çektim

dil ü cân geçmesin bizden deyu gördüm fegân eyler
gelirken karşıdan tir-i kazaya ben siper çektim

lebin öptügine sağar hasedden bağrı hûn olmuş
surâhînin gece meclisde ağzından haber çektim

serir-i aşkı aldım vâmık u ferhâd ü mecnûnla
düzün divaneler alayını ben dahi ser çektim

hayâlî ol hümâ-tal'at şehin divânesi oldum
baş üzre dûd-ı âhımdan siyeh bir dâne per çektim"

Hayâlî, *Hayâlî Divanı*, Hazırlayan Ali Nihat Tarlan

1.

telefondaki sese inanamadığım
kimsenin de bana inanmadığı bir zamandı
adımı apartmanın en tepesine yazdılar
hiçbir şey uzamadı, görüp görebildiğim anca kandı

2.

kelimeleri kelimelere uladığım bir zamandı
insanlar birlik olup üstüme yürüdüler
kaçtığımı düşündüm koşarayak topal ayağımla
ingilizce öğretmeni ve zümre başkanı güldüler

3.

ön elemede gülüşümün kaldığı bir zamandı
e-postaya felaket ekleyemedim
görüşürüz dediğim bütün vakitleri topladığım o andı
ayaklarımı halının altında serinletemedim

-biraz sessizlik-

sonra babam dedi, al bu harita seç seçeceğini
elim denize doğru gitti belki duymak istiyordum
görmek istiyordum yolları hatırlamak istiyordum
mektuplarda duydum çok çok az ve uz bir zamandı

4.

çaresiz dertlere düştüm, doktor beyim bir çare
seslere katlanamadım, virgüllerden virgül beğendim
al bu mendil sende sende kalsın, sil gözünün yaşını

5.

abdi mi öten mürğ-i nevâ sâz-ı seher mi
ölen öldü, bize ölümün kolaylığı kaldı
gözyaşı mı didemden akan hun-ı ciğer mi
söylenen söylendi, bize lafın anca kurusu kaldı

-biraz daha sessizlik-

hata yapmak fırsatını âdem'e verdiler de
ben neden âdemoğlu sayılmadım

6.

bu sana önemsizmiş gibi gelebilir
gözünü kaçırabilirsin mesela bir dolaba
dolaba kaçmaz göz, döner anca
bu kitapta neden bu kadar az sigara?

7.

bir yeni sms var telefon ekranında:
Vay beni leylak kokusundan çoban çevgenine
arastadan ırmaklara çarkettiren dargınlık!
silah sesi yerine vapur düdüğü duymak da kolektiftir
en beklenmedik yerde atılan slogan, en bilindik yerden gelen yumruk
isimsiz bir mektup, bilekliğin hiç solmayan yeşil olması
üzgünlüğün bile kanıta ihtiyaç duyduğu zamanlar ve hak edilmemiş takdir
arastadan görülmeyen ırmak, leylak kokusunun cehaleti,
vapur seslerinden de slogan, üzgünlüğün ihtiyaç duyduğu kanıt
en beklenmedik yerden gelen yumruk, sahibinin sesi olmayan radyo
küçük köpeğin apartman boşluğuna saldığı ses, narasızlık
silah yerine vapur, ses yerine düdük, bileklik yerine bilek
sevda yerine ter, aşk yerine yaşlanmak, kitap olacakken ilan
bir düşmanlık ilanı, pişman olacak kadar düşmanlık
en bilindik yerde atılan slogan, benden beklenen bütün kusurlar
de rabe rabe mîro rabe
xewa sibê pir xerab e
xewa sibê pir giran e

tümünü yanıtla:
şimdi tekrar ne yapsam dedirtme bana yarabbi
taşınacak suyu göster, kırılacak odunu
kaldı bu silinmez yaşamak suçu üzerimde
bileyim hangi suyun sakasıyım ya Rabbelalemin
tütmesi gereken ocak nerde?

8.

peri gazozu, *diyarbakır 5 no.lu*, kenar mahallede bir pazar günü, mîro, *yas günlüğü*, ölüm koridoru, *franny and zooey*, *beş şehir, aynalı denemeler*, sultan süleyman, perfect day, mahsus mahal, "amed'den bağdat'a gitmeyi söyler", *jar*, *aşk ve öbür cinler*, "hallac-ı mansur", hal böyle böyle, ez dilgeşê can im, *ne kitapsız ne kedisiz*, *jübile*, *mihman*, sabahın seher vaktinde, tevekte üzüm kara, the decemberist, *tembellik hakkı*, *rock sözlüğü*, *rakı kitabı*, *sinema ve felsefe*, ışık sözcükleri, aldanma çocuksu mahzun yüzüne, *son adım*, aşağıdan gelir omuz omuza, yalan dünya, newroz tê, ay ışığında, russian dance, *sahnenin dışındakiler*, *ankara-istanbul karatreni*, *kaybolmuş bir köpek ilanı*, *babil cazcıları*, "kağnı", *tırnak içinde ölüm*, *duygusal eğitim*, dardayım, *düttürü dünya*, *tepenin ardı*, *yozgat blues*, bablîsok, dîyalog, beni düşünmedin mi,
keklik dağlarda çağlar,
îro çerxa şoreşê,
ethem sarısülük,
medeni yıldırım,
mehmet ayvalıtaş,
abdullah cömert,
ali ismail korkmaz,
sakine cansız,
fidan doğan,
leyla şaylemez.

9.

ben buldum ilah mahveden uzvu da
buldum tırtıl neden ölür öyle hemen
ışığın kaynağı nere, su nereyi yakar gördüm
ben duydum dünyanın en ezgin sesini de
nergisin patlamasını, çocuğun ağlamasını,
tekerleğin yere ilk değişini, duvardaki o ilk resmi
gördüm, duydum, bildim de ben

sonra dağıldı şenlik
yıldızlar yere değdi
yelin acısı kaldı cinin safrası kaldı
sonra gittim bir mezarın başına
gittim bir mezarın başına

böğürdüm

sonunda buldum yakışanı bana
utanmadan

tırtılı, güneşi, nergisi, çocuğu
öptüm de teker teker
dört tane mıhtan dört mühür yaptılar elime

u'nun üzerine iki nokta kodum
bütün ü'lerle beraber vardım kuzuya

dedim gömleğini annen hiç görmeyecek
-ellerim kanıyordu-
dedim sağ kulağın hiç çınlamayacak
-kulaklarım kanıyordu-
kör bıçağı dayadım sonra boynuma
kör bıçağı dayadım boynuma

insan alışıyor her şeye
o gün bugün üzüm eziyorum kanlı ellerimle
ova yerine yokuşa bakıyorum
mezarımı düşünüyorum, en az bir kişinin beklediği mezarımı
serin bir rüzgâr gibi değiyor toprağa üzüm

yüzüm hiçbir tanrıyı tutmuyor
sırtımda yusuf gömleği, elimde hüseyin öfkesi
mahsum ve mazlum zebanımda
elimdeki yaraya tütün basıyorum,

henüz tütün yokken dünyada.

o ki felaket

"xemrevîna terkeserên dinyayê;
û li rohelatî
dema ko dinya hişyar dibe
ji xew radibe
ji me re
strana azahî û serbestiya
kurdistanê
binehwirîne
û denge wê stranê, bila
mîna tirêjên rojê ên pak û zêrîn
bikeve nav dil û guhên me.
bilûra min
tu î xemrevîna dilketiyên welêt."

Mîr Celadet Alî Bedirxan

Ali Abi*'ye ve* Ferat*'a*

xwişka süreyya

şerhi zor bir hayat yaşadım
anlatma inanmazlar denildi
yürüdüm durdum ovaya doğru
doru atlar sahibini buldu denildi
ha denildi babam, ha denildi paşam da ne oldu
ben sessiz sessiz kaldım sessiz derken sessiz
hiç ses yok, ağzımda dil var ama ses yok
kemal kaldı yanımda, selman kaldı, fidan ve cihan
selman kemal haydê mal

kafiyeye sonra döneceğiz

sakindi atilla binbaşı, esmer bir kurda benziyordu
silahıyla övünüyordu, güçlüydü, heybetliydi
etrafında onun bir çift sözüyle dünyayı yıkacak gibi duran erleri
bin tane baş canlanıyordu gözümde, bin kişi bekliyordum gelen
değil mi ki binbaşı bu atilla, değil mi silahıyla övünüyor
yüzden fazla değillerdi oysa, yüzleri hep birbirine benziyordu
esmer, bizim çocuklara benzeyen, talebe desen olur
talebeleri bekliyorduk, şimdi bunlar buradayken bunlar işte burada
talebeleri bekliyorduk, kıraat ettiklerini bunlara da öğretmelerini
ellerinde silah, başımızda bekliyorlar yakacaklar dünyayı bunlar
dünyayı: evimizi, ağılımızı, ahırımızı, tarlamızı, bahçemizi

yaktılar.

atilla binbaşı gülüyordu
altın bir dişi olsa yakışırdı, oysa yoktu
sarı bir saçı olsa yakışırdı, siyahtı
alnına perçem yakışırdı, kısaydı

saçma.

şakağına neyin yakışacağını düşünüyordum oysa ben,

o gün yanaşmadı şakağına hiçbir şey onun.

çağırın o haydar gelsin atının üzerinde
çağırın gelsin talebeler, çağırın gelsinler
başladılar evimizi başımıza yıkmaya, türbemizi yakmaya
ah edin, ses edin, kırmızı kırmızı edin gelsinler
haydar gelsin, türbemizi yakıyorlar, dileğimizi yakıyorlar

dileklerimizi yaktılar, yeşil kırmızı sarı
kaldık böyle bu üç günlük dünyada
canımızı yaktılar, buğday arpa darı

çağırdık, gelmediler göçtük üç gün üç gece ovaya

keklik bizden uzaklaştı
yolumuz sarpa ulaştı
hünkâr kal'asını aştı
belki yavrusuna kavuştu

ağlarım ben kekliğime
seherde öten bülbüle
ipeklenmiş tellerine
yanaktaki benlerine

ağlaştık soldu, yoldu bitti
yanaştı şakaklarına hepsinin şehirde
bütün ahlarımız, yaşlarımız, yanan arpamız darımız
sonrasında bağırdı selman'la kemal
cihan'ın kamburu bağırdı
fidan'ın gençliği bağırdı

bağırdılar babaları için de.

köylü ibo

gençliğimde hiç şarkı ezberlemedim
istedim ki toprağıma şarkı olayım
elim cebimde başım eğik yürümedim hiç
istedim ki toprağıma müzik olayım

arkadaşlarım vuruluyordu, bana dönmüyordu hiçbir namlu
ben boyuna konuşuyordum, susmadan konuşuyordum
o günleri başka nasıl anımsayayım ki, konuşmaktan gayrı
bağırmaktan, inanmaktan, birbirimizin gözüne bakmaktan
sokakta arkadaşlarım vuruluyordu, bana henüz dönmüyordu namlu
ben ölmedim, belki de hiçbirimiz ölmedik, değil mi ki bağırıyorduk
mehmet yoldaş ölümsüzdür!
laf değil, hepsi ölümsüzleştiler
mezar taşından fazlası oldular

çocuklara isim oldular, sokağa heves oldular
ben olamadım, kaldım ben, değmedi bana kahpenin namlusu

sonra sonra bir kahveye sığındım
deli dediler ardımdan, aldırmadım
önce elbiselerin çokluğundan, sonra insanların çokluğundan
sıkıldım
kulübeyi ev belledim, damın üzerinde, güneşin ve yağmurun alnında
sokaktakiler benden korkuyordu artık ama bu korkmayı tanımıyordum aldırmadım
saçımı sakalımı hiç kesmedim kestirmedim
kardeşlerime kızmadım, vatanımdaki kardeşlerime de
toprağın altındaki kardeşlerime de kızmadım
sözü azalttım sonra sonra, kelimeyi azalttım, sesi
sessiz kaldım
sessiz
iniltiye dönüştüm
hep tekrarladım içimden
ferhat yoldaş ölümsüzdür!

demedi kimse bana ibo yoldaş ölümsüzdür
dedilerse de ben duymadım

köyü doğru düzgün görmemiştim, köylü oldu lakabım
devrimi çok yakından görmüştüm, devrimci oldu adım
devrimci köylü ibo
bir sabah, iniltimi de teslim ettim arabanın altına
star kahvesindeki terastan indim, asfalta
uzatmadım
çığlık da atmadım
sessiz
ben hiç delirmedim
sessiz
sen kalmanın ne olduğunu hiç bilemedin

yumdum gözümü dünyaya otuz yıldır bütün sokaklarında bağırdığım bu düzlükte sesimi emanet ederek sesimi benden sonrakilere ve benden öncekilere emanet ederek dünyada dünyalık hiçbir şey bırakmadan sadece saçım ve sakalım ve iki satır çalım çaputumla yumdum gözümü dünyaya sessiz sessiz içimden hep aynı şeyleri bağırarak hep inanarak hep inanarak dünyanın bütün müziklerine ve bütün kuş seslerine ve devrime ve toprağıma ve bu toprağa asfalta değil ağlamadan ağlaşmadan hiç

keklik küsme barışalım
köylü ibo ölümsüzdür!
yuvamıza kavuşalım
köylü ibo ölümsüzdür!
benden uçmak senden gitmek
köylü ibo ölümsüzdür!
yuvamızda ağlaşalım

mahsumê dîn

yapılması gereken işler listesinden hiç haberdar değilim
topraktan ve taştan daha iyi bildiğim bir şey yok
büyük bir bahçenin komşusuyum, gözlerim mavi, babam abdo
abdo'nun da yeşil gözleri, ona içimden "baba" diyorum
hiç konuşmadım ben ömrümde, tek kelime çıkmadı ağzımdan
başkasının anlayacağı, deliymiş adım, kardeşim besna söyledi
ben hiç ölmedim, hiç şarkı söylemedim, hiç âşık olmadım.

babam abdo gün doğmadan uyanır ve hamal pazarına gider
tütünü sarıp, kasketini hafifçe eğer ve bekler
fotoğraf olsun diye değil ama işte o fotoğraftaki adamdır babam
abim gani'dir ama ona xenî der herkes, çok çocuklu
annem halîmê, bacım besna ile rahîma ve ben, mahsum
deli mahsum. taş yerim çoğunlukla ve hiç konuşmadım.

çıkar ve yürürüm ve çocuklar bazan taşlar beni
ben çocukların taş atmasını seviyorum
hep istedim çocuklar taş atsınlar mesela o motosikletlilere
bayram günüydü öldürdüklerinde seydo'yu, ben yaşsızım
onun yaşı çok gençti, öğretmendi, sokağın ortasında ensesinden
benim gibi dilsiz talat koyunlarıyla geçiyordu sokaktan
gördüm ben katili de namluyu da
gözleri nefret doluydu, seydo'nun genç karısı bağırdı
o an, kurşun namludan çıktığı an, çığlık çığlığa
hiçbir şey diyemedim, dilim yok benim, susamadım da
inledim
bir kurt gibi inledim, dağdaki bir kurt gibi inledim
sesim olsa ağıt yakardım seydo'nun genç yüzüne
yakışıklı yüzüne, tebessüm dolu çehresine
karısına, küçücük çocuklarına, gencecik karısına
ben bilsem, bütün küçültme eklerini büyük büyük
inledim
sadece inledim seydo'nun ölüsüne
konuşamadım, parmağımla işaret edemedim katilleri
çünkü deli dediler bana, adımı bile öyle koydular
mahsumê dîn
taş yiyorum ve inliyorum.
istiyorum çocuklar taş atsın
katillere taş atsın çocuklar
babam abdo için de, benim yerime de
inliyorum
değil ki bu nara değil.
senden ötmek, benden gitmek
yolumuzda ağlaşalım

Bir evin damında bir adamı bekliyordum, küçüktüm ve anneye her seferinde gelenin habercisi olmanın verdiği hazla yolu gözlüyordum. Annemin gözyaşına karışmış o ince ağıtlarının kulağımdaki gürültüsüyle bekliyordum. Tam yirmi bir yıldır ben ne zaman o eve gitsem; o damın o köşesine gider ve artık gözlenecek bir yolun olmadığını, büyük bir umutsuzluk ve mutsuzlukla düşünürdüm. Belki de bunu düşünmeme sebep olan şey, yine tam da o evin o damında, tam da o köşede yirmi bir yıl önce o adamın yolunu kulağımda annemin inceden ağlama sesiyle gözlerken; kulağımdaki bütün sesleri silen ve hâlâ yankısı duran o silah sesidir.

Mavi, demir bir bahçe kapısının önünde, yere yığılmış bir adamın kafası küçük bir kan gölünün içinde kalmıştı –yıllar sonra o adamın karne dağıtmak üzere evden çıkmış devrimci bir öğretmen olduğunu öğrendim.

Sokakta çığlıklar, bağırışlar, imdat eden insanlar vardı ama benim gözüm hâlâ elinde silah, benim damında durduğum eve doğru yürüyen, kafasında hasır bir şapka bulunan adamdaydı. O gün karar vermiştim; kot mont ve pantolon giyen, hasır şapka takan ve ayağında beyaz spor ayakkabısı olan herkesin katildi. Büyüdükçe, katillerin giydikleri ne çok şeyin olduğunu fark ettikçe, o detaylardan daha nicelerini başka adamlardan alıp o adamın yanına yerleştirmiştim.

İki katlı olan o evin damında, o köşede biraz korku, daha çok şaşkınlık ve bilinmezlik hali ile adamda takılı kalmıştı gözlerim. Adamın yüzünü bir gün görürsem tanıyayım diye belki de, bütün detayları ile zihnime kazımıştım. Burnu ile dudağı arasındaki genişliğin babamınkinin iki katı olmasını, sol kaşında sonradan doğumundan geldiğine karar verdiğim beyazlığı, burnundan başlayıp çenesine doğru inen ve dudaklarını içine olan keskin iki çizgiyi ve onu asla unutturmayacak olan sağ şakağında duran o kocaman beni yirmi bir yıl sonra şimdi gibi hatırlıyordum. Hemen evin karşısında, o zamanlar top oynadığımız arsanın orta yerinde ayağı tökezledi ve silahı elinden düştü katilin –katil olduğuna o kısacık zaman diliminde karar vermiştim artık. Silahı almaya eğilirken şapkasını da düşürdü. Sonra söylenerek eğilip onu da aldı ve tam kafasını kaldırdığı anda göz göze geldik.

***

Sabahın ilk ışıklarında adını sanını bilmediğim ve her zamanki gibi elime tutuşturulan bir adres ve birkaç fotoğraf ile birlikte, öldüreceğim adamın evinin

sokağını gören İstiklal Caddesi'ne, evi gözlemek üzere dışarı çıktım. İlk defa bir adamı indirmeyecektim yere. Belimdeki tabancadan çıkan kaç merminin, kaç kafa tasını deldiğini hatırlamıyordum o sabah. Aklıma merminin kafatasından geçip, beyni oluşturan nice damarın içinden hızla yavaşlayarak geçişini hayal ettim. Peki ya o göğsü parçalayıp kalbi delen, ciğerleri paramparça edenler... İnsanlar bana mesleğimi sorduklarında içimden hep şunu geçirdim: "İnsanların içlerini merminin çelik soğukluğuyla tanıştırmak." Öldürmek diyordunuz siz buna. Ben de öyle, sonradan.

İstiklal Caddesi'nde, öldüreceğim adamın sokağında bir saat kadar dolandım. O çıkarken bekleyeceğim yeri belirledim. Sonra onun çıkacağı saati beklemek üzere ayrıldım ordan. Birkaç saat sonra bekleyeceğim yere geri geldiğimde çocukların elinde karneler, evlerine dağılıyorlardı. Sokaktaki kalabalık tahmin edileceği üzere beni hiç tedirgin etmedi. Öldürmenin o zamanlar en zevkli olan kısmı kalabalıklar içinde bu işi yapmaktaydı. O patlama sesini kulaklara kazımaktı. Enselerinde o soğukluk hissini bırakmaktı. Çocukların ürkek gözlerini görmekteydi. Sabırla bekledim. Kapıya yirmi adım uzaklıktaydım. Mavi bahçe kapısı açıldı. Yürümeye başladım. Öldüreceğim adamın yüzündeki tebessüm, tıpkı öldürdüğüm diğer adamlarınki gibi mağrur ve içtendi. O an fark ettim. Öldürdüğüm adamların hiçbirinin ölü yüzlerine bakmamıştım. Her seferinde vurduktan sonra yürüyüp gitmiştim ya da bir çuvala koyduğum cesedi yol kenarında, köprü altında ya da bir tarlanın ortasında ama illa ki karanlıkta bırakmıştım. O tebessümün can verirken nasıl bir acıya dönüşeceğini merak ettim. Vurduktan sonra kısacık da olsa bekleyip yüzünü görmeye karar verdim.

Elim tabancamdaydı. Kapıyı kapattı. Sırtı bana dönük, benden sekiz on adım kadar uzaktaydı şimdi. İlk adımını attığında tetiğe bastım. Tetiğin soğukluğunu parmağımda hissetmek nasıl bir hisli Allah'ım. Her zamanki o ses. Kurşunun gidişini, ensesine saplanışını, kıkırdakları parçalayışını ve ağzının bir kenarından süzülerek çıkışını görür gibiydim. Yüz üstü yere yığılırken, bahçeden bir çığlık koptu. Adamın yüzünü görmeye fırsatım olmayacaktı, anladım. Hiç beklemeden döndüm. Çığlık sesinde kaldı kulağım. Sesi çok tuhaftı kadının. Belki karısıydı, kardeşiydi ya da. Annesi olabilir miydi? Yürüyordum. Kadını merak ettim. Kapının açıldığını duydum. Sokağın köşesindeki boş arsaya varmıştım. Dönüp bakamadım. Arsadan yürümeye devam ettim. Tam ortasındayken arsanın, bir taşa bastım. Ayağım tökezledi ve

o ana kadar farkında olmadan elimde taşıdığım silahı yere düşürdüm. Onu almaya eğilirken kafamdaki şapkayı da düşürdüm. Küfürü bastım. "Bu ne hal!" diye söylendim. Silahı belime yerleştirirken şapkayı da aldım. Kafamı kaldırdığımda, tam karşımda, caddenin öte tarafında köşede duran ve bir zaman takip edip elimden kaçırdığım bir adamın oturduğu iki katlı evin damında, caddeyle sokağı birleştiren köşede duran ve muhtemelen benim tetiği çektiğimi de gören bir çocukla göz göze geldik.

***

Gözlerindeki o boşluk halini bütün yüreğimde hissettim. Dehşet içinde değildim, hayır. Korku da değildi. Bir şeyi anlamıştım ama ne olduğuna karar vermek için çok küçüktüm.

Çocuk! Neden o gözlerle baktın bana. Ürkek değildi gözlerin, korku da yoktu gözlerde. Acıyan sayılabilirdi belki ama o kadar da değil. Ben caddede yürümeye devam ederken gözlerinin ensemde nasıl bir soğukluk hissi bıraktığını biliyor musun? Ensemdeki ter damlacıklarını gördün mü çocuk?

Annemin sesi kesilmişti kulağımdan. Yolu da gözlemiyordum artık. O gün büyümüştüm. Çok büyümüştüm hem de. O gözlerin aslında her tarafımızda olduğunu ve dünyayı o gözlerin şekillendirdiğini sonra sonra öfkeyle fark ettim.

O sakinliğimden, dinginliğimden öldürdükten sonraki ferahlığımdan eser yoktu. Kendime şaşırıyordum. İlk defa koşar adımlarla yürüyordum. Nereye gideceğimi de unutmuştum. Elim enseme gidip gidip geliyordu. Elimi her attığımda, soğuktu ve terliydi.

Katil olan adam! Sana sesleniyorum. Daha yedi yaşındaydım. Ve annem beni o köşeden saatler sonra almaya geldiğinde anneme beklediğimiz adamın gelmeyeceğini söyledim. Bütün umutlarımızı gözlerine gömdüm orospu çocuğu. Annemin o anki ağlamasını ve bana sarılmasını gözlerine borçlu yuz. O çocuğun gözleri senin gözlerinde olacak ve her tetiğe bastığında gözlerinin içini oyacak haberin olsun.

O günden sonra tetiğe her bastığımda ensemden soğuk terler boşaldı. Her tetiğin ardından tedirgin bir şekilde kaçtım. O çocuğun gözleri her gece gözlerimi kemirdi durdu. Her gece.

O gözlerine yıllarca dayandım. Hayatımı büyük bir umutsuzluğa sürükleyen o gözlerini gördüğüm ilk yerde paramparça edecektim. Anneme söz vermiştim.

***

Yirmi bir yıl sonra hâlâ o gözlerin aklıma gelip beni çileden çıkardığı bir gündü yine. Ankara'nın Dikmen Caddesi'nde hızlı adımlarla o gözleri zihnimden atmak üzere yürürken, yokuş aşağı inen bir sokaktan "en büyük asker, bizim asker" sesleri iyice çileden çıkartmıştı beni. Adımlarımı o güruha daha fazla katlanmamak üzere hızlandırdım. Tam o sırada kalabalığın olduğu taraftan birkaç el silah sesi geldi. Unuttuğum o gözler yine yakaladı beni. Sendeledim. Dayanılmaz bir haldi. O adamın gözleri sanki beni izliyormuşçasına etrafıma bakındım durdum.
Kalabalıktan bir çığlık koptu. Yere yığılmış bir adam vardı. Tıpkı o günkü gibi ydi her şey. Kafasından vurulmuştu. Midemden boğazıma doğru gelen kusma hissini yutkunarak bastırdım ve hızlı adımlarla kalabalığa yaklaştım. Kalabalığın içinde, endişe ve korkuyla elindeki silaha bakan bir adamı gördüm. "Abimi vurdum, abimi vurdum!" diye sayıklıyordu. Askere gitmek üzere olduğunu anladığım bir adamın sırtına bağladığı Türk bayrağıyla yerdeki adama sarılıp "Baba!" diye bağırdığını işittiğimde, gözlerim doldu. Yerde yatan adama üç adım uzaklıkta ydım. Adımlarımı iyice yavaşlatmıştım. Etrafında birkaç insan telaş içinde bağrışıyordu. Ambulans isteyenler, öldüğüne kanaat getirenler, ölemeyeceğini iddia edenler. Benimse gözüm, ucundan gördüğüm sağ şakağındaki bendeydi. Dehşet içindeydim. Hemen yüzünü daha görebileceğim bir açı yakalamak üzere kalabalığın etrafından dolandım. Tam karşımda ydı şimdi yüzü. Kaşındaki beyazlığı, keskin çizgileri, o geniş dudakları... nasıl da hatırlıyordum. Gözleri açıktı hâlâ. Arkamı; ardımda bıraktığım o göze, o yüze, o umutsuzluğa, o katillere, o katillerin giydiği elbiselere, ayakkabılara, o tebessümü yüzünde kalmış ölü insanlara dönüp yürümeye devam ettim. Annemi aradım. "Dama çık anne, o yola bak, o adam gelecek..." dedim. Annem yıllar sonra ağladı. "Gelecek mi?" diye sordu. "Gelecek," dedim. Telefonu kapattım. Yürüdüm.

apê ahmet

elimde kireç, yanımda naci, arkamda behice
kilis sınırına dayandık, elimizde kireç
ben ve naci önde, gerisi arkada, daha arkada kalabalık hep
insan seli, avuç avuç insan, öbek öbek iman
vardık kilis sınırına, sınır çizmeye, elimizde kireç

olduğumuz yer dünyanın ortası, zaman büyük zamandı
mezarlık denen şeyi hiç bilmediğimiz ve duymadığımız günlerdi
kıtaları yürüye yürüye aştığımız, dostların selamını yüreğimizle kabul ettiğimiz
bayram sevincinden tebessüm devşirdiğimiz anlardı
sınır da ne demekmiş diye diye ama tebessüm de ede ede
yumruklarımızla
kirece bulayarak elimizi
ben ve naci
ülkenin sınırını çizdik

yaşım oldu seksen üç
söylerken bile tebessüm ediyorum,
o günkü, ilk günkü tebessümle
kaldım ben, yoldaşlarımın ardında kaldım
mezar taşıma ne yazılacak hiç merak etmiyorum
onlarca mezar taşı yazdım
kekliklerimi göğe uçurduğumda sesleniyorum

ferhat yoldaş ölümsüzdür
seydo yoldaş ölümsüzdür
köylü ibo ölümsüzdür

kireçli ellerime bir k harfi yakıştırıyorum, beyaz, üç hece, sekiz kelime
üç dilde,
spî, ebyad, sefîd.

Mehmet Said Aydın [Diyarbakır, 1983] Türk Dili ve Edebiyatı okudu. Kızıltepeli. İlk kitabı *Kusurlu Bahçe* (160. Kilometre) 2011'de yayımlandı. *Kusurlu Bahçe* ile 2011 "Arkadaş Z. Özger İlk Kitap Özel Ödülü"nü aldı. Türkçeden Kürtçeye, Süleyman Sertkaya ile beraber iki kitap çevirdi: Murat Özyaşar, *Bîr* (Doğan Kitap, 2011); Aziz Nesin, *Zarokên Niha Çi Jîr in* (Nesin Yayınları, 2012). Açık Radyo'da "Zîn" isimli bir program hazırlıyor, *BirGün* gazetesinde her pazartesi "Pervaz" isimli köşeyi yazıyor. Editörlük yapıyor, İstanbul'da yaşıyor.